

VILDNIS

Nyhedsbrev for medlemmer af Økologisk Landsforening

Økologien blomstrer overalt!

Af redaktionen

Det første nummer af Vildnis blev en succes! Vi på redaktionen er derfor klar til at bringe jer mange flere nyheder fra økologiens verden

Mere end 230 medlemmer har tilmeldt sig Vildnis, hvilket har været helt overvældende!!! Men der er plads til flere!

Det første nummer har fået positivt respons fra læserne - både for initiativet, indholdet og designet - og vi i redaktionsgruppen er glade for at have modtaget en masse spændende indlæg, som du kan læse i dette nummer af Vildnis. Så der er al mulig grund til at blive hængende...!

Masser af lokale arrangementer

I dette nummer er der bl.a. nyheder fra event- og koordinationsgrupperne, ligesom fairtradegruppen har holdt en række indledende møder, og nu søger flere medlemmer

Økologiens efterår

Har du ikke tid til at mødes fast med en gruppe, er der andre spændende muligheder for at se "rigtig" økologi.

At økologien blomstrer alle vegne vidner de mange spændende indlæg i dette nummer af Vildnis om: Høstmarkeder, gårdbesøg, markvandring, markedsdage og økologiske sommeraftner. Desuden byder november på en stor økologikongres i Odense, for alle der virker inden for økologi.

Sensommeren byder på masser af muligheder for at se "rigtig" økologi. Læs mere i dette nummer af Vildnis. Foto: Økologisk Landsforening

Og ved du hvad? Vi glæder os allerede til at lave næste nummer!

Vi modtager fortsat gerne kommentarer og indlæg på vildnis@live.dk.

Foreningen bakker op om initiativerne

Der er stor opbakning fra foreningen til alle de nye medlemsinitiativer.

Det er en helt ny rolle, Økologisk Landsforening bevæger sig ud i med alle de nye lokale grupper og faglige netværk.

Men udviklingen er helt i tråd med foreningens nye organisationsstruktur, der træder endelig i kraft efter generalforsamlingen i marts 2010.

Den nye struktur lægger op til, at medlemmerne i højere grad skal mødes om fælles interesser - enten lokalt eller via nettet.

Foreningen arbejder i øjeblikket på en ny medlemsplatform på nettet, som skal gøre det lettere at få kontakt til andre.

Koordinationsgruppen arbejder også på at arrangere et par medlemsmøder om den nye struktur i løbet af efteråret, med deltagelse af vores formand *Evald Vestergaard*.

Paul Holmbeck, direktør i foreningen, udtaler, at han "er meget glad for initiativerne, og at det tydeligvis er folk med både engagement og organisatorisk talent, der har sat tingene i gang".

LANDMAND

VIRKSOMHED

FORBRUGER

- Fælles om en god sag

VILDNIS

Nyhedsbrev for medlemmer af Økologisk Landsforening

Økologikongres – mellem niche og norm

Økologikongressen er dét sted, hvor alle folk med interesse og virke inden for økologi mødes.

Kongressen finder sted i Odense Congress Center d. 18.-19. november.

I 2009 er det 6. gang, at landmænd, forbrugere, konsulenter, forskere, køkkenledere, organisationer, myndigheder og ansatte i virksomheder sætter hinanden stævne for at diskutere økologi.

Kongressen byder på spændende oplæg og debat, den nyeste faglige viden inden for

økologi, udstilling og meget mere.

Det endelige program kommer snart på www.okologi-kongres.dk.

**ØKOLOGI-KONGRES 2009
– MELLEM NICHE OG NORM**

Høstmarkeder – hele Danmark rundt

Af: redaktionen

Igen i år slår mere end 100 økologiske landbrug over hele landet dørene op for Høstmarkeder i samarbejde med Økologisk Landsforening.

For rigtig mange familier er det blevet en tilbagevendende tradition at tage en tur på landet den første weekend i september – men der er også plads til dig, som ikke er kommet af sted de foregående år.

Halloooo... kommer I ikke og hilser på os d. 5.-6. september? Foto: Økologisk Landsforening.

Gårdene er meget forskellige, og det er deres tilbud til de besøgende også. De bynære gårde, fx Grantoftegård i Ballerup og Krogerup Avlsgård i Humlebæk, kan have op mod 7-10.000 gæster. Fra redakti-

onen vil vi derfor anbefale, at du besøger en – eller flere – af de andre gårde, hvis du vil have lidt albuerum.

På de små gårde er der ofte mulighed for at se både heste, grise, køer og får – og alt det andet, der (stadig) hører til en bondegård. Og så er det lettere at få en rigtig snak med landmanden.

Du kan også lægge ruten efter maven: Frokost ét sted – is/kage/kaffe/et andet...

Se køerne blive fodret og malket – og smag på den rå komælk. Foto: Økologisk Landsforening.

På www.okologi.dk/Høstmarked/ kan du se de deltagende gårde og deres åbningstider, guidede rundture, servering, gårdbutik mm. Ved hjælp af simple piktogrammer er det let at få finde et sted med fx grise eller grøntsager, hvis du har specielle præferencer.

- Fælles om en god sag

VILDNIS

Nyhedsbrev for medlemmer af Økologisk Landsforening

Kom på markvandring!

Af Malene Jakobsen

I løbet af sommeren og efteråret samarbejder de økologiske landmænd med Økologisk Landsforening om at lave faglige markvandring i hele landet.

Markvandringerne foregår hos landmænd, der har en særlig ekspertise indenfor deres felt. Ofte deltager forskere eller andre specialister også, som har samarbejdet med landmanden eller har et indgående kendskab til det, der vises frem.

Skadedyr i ærter kunne være et tema for en markvandring. Foto: Økologisk Landsforening.

I følgeskab med landmanden og konsulent/forskeren får du en helt unik mulighed for at få indblik i den pågældende produktion. Samtidig får du løftet sløret for de specifikke faglige udfordringer, den økologiske landmand står overfor i sit daglige arbejde og i forhold til den videre udvikling af bedriften.

På næste side kan du læse mere om, hvordan en af de besøgende oplevede markvandringen hos Per Grupe i Slangstrup.

Sæsonen er så småt ved at klinge af, men hvis du bor i omegnen af Haderslev eller Esbjerg er der stadig mulighed for at komme med på markvandring i år.

En markvandring kan også foregå i stalden.

Foto: Økologisk Landsforening

Torsdag den 27. august kl. 19.00:

Markvandring hos Niels Rasmussen, Rovstrupvej 79, 6100 Haderslev. Økologisk mælkeproduktion og mobilt malkeanlæg.

Arrangør: ØkologiForum Sønderjylland og Økologisk Landsforening.

Onsdag den 9. september kl. 13.00:

Markvandring og bedriftsbesøg hos Frode Hjort Gregersen, Alslevvej 17, 6715 Esbjerg N.

Demonstration af forskellige urter dyrket i renbestand i forsøgsmark og høtørringsanlæg med tørring i baller.

Arrangør: Økologisk Landsforening.

Kontaktperson for begge arrangementer: Økologikonsulent Claus Østergaard, e-mail: co@okologi.dk. Tlf: 20 45 74 65

LANDMAND

VIRKSOMHED

FORBRUGER

- Fælles om en god sag

VILDNIS

Nyhedsbrev for medlemmer af Økologisk Landsforening

Markvandring i de gamle kornsorter

Af Louise Windfeldt

Louise Windfeldt fortæller her om sin oplevelse med markvandring hos økologisk landmand Per Grupe på Mørdrupgård i Lyngø.

Svedjerugen var næsten lige så høj som de sommerklædte deltagere i markvandringen på Mørdrupgaard ved Burresø i Nordsjælland d. 22. juni.

Her afprøver og opformerer Per Grupe mere end 100 sorter af gammelt korn med henblik på at finde de bedst egnede til fremtidens produktion af mel, gryn og korn.

Begge fotos er taget ved arrangementet af Per Grupe.

De mest egnede:

Mens vi vandrer gennem junisolens grønne marker, giver Per Grupe og agronom Anders Borgen indblik i bondens mange overvejelser om gødning, skadedyr og sygdomme – men også næringsindhold, smag og den sjove historie, der kan fortælles om de gamle landracer, må med i vurderingen af, hvilket korn der er værd at satse på.

Sorten Goldblume er nøjsom og vil måske være en god mulighed i fremtidens økologiske landbrug, ligesom den næsten glemte vårrug, der vokser eksplosivt, og derfor kan kvæle ukrudtet.

Vi præsenteres for hvede fra Øland og Gotlandsk børst, nøgen enkorn, sort emmer og mange, mange flere af de gamle, variable

sorter, hvoraf de fleste er fundet i dybfryserne hos Nordisk Genbank.

Smagsprøver:

Til slut nåede vi frem til Mørdrupgårds venlige have – fuld af smagsprøver på de produkter, der kan komme ud af kornet. For den gode smag er jo helt afgørende, hvis det gamle korn skal æde markedsandele. Heldigvis er det netop i smag og bagekvalitet, de gamle sorter har vist deres store styrke – især mange af de gamle danske landsorter.

Smagsdommerne havde tryllet brød og forskellige "kornotto'er" af Mørdrupgårds korn og gik nu rundt og spurgte til gæsternes oplevelse af smag og konsistens. "Denne her "kornotto" føles hyggelig i munden," sagde min nabo. Det tyggede jeg lidt på... Sidst men ikke mindst smagte vi os gennem Fuglebjerggårds øl brygget på 50 forskellige bygsorter fra Mørdrupgård. Selvom vi ikke smagte på alle 50, var det tydeligt, at der var stor variation i den gode, kraftige ølsmag. En deltager spurgte, om nogle af de gamle sorter er bedre end de moderne. "Alt det her er bedre end det moderne – det er smagskvalitet", konkluderede Claus Brandt fra Smagsdommerne.

Læs mere om Mørdrupgårds arbejde med Korn fra Tidernes Morgen på:

www.moerdrupkom.dk

- Fælles om en god sag

VILDNIS

Nyhedsbrev for medlemmer af Økologisk Landsforening

Eventgruppen visualiserer økologien

Af Nina Lei

Eventgruppen vil hverve flere medlemmer til ØLF ved hjælp af papmache og rått kød!

Eventgruppen har siden sidst udarbejdet kreative planer for, hvordan fokus på ØLF og økologien fremmes, når de i løbet af efteråret skal ud og præsentere deres økostand ved diverse økologi-relaterede arrangementer.

Med Økologisk Landsforenings nuværende kampagne "10 gode grunde til at vælge økologisk" som hovedtema for økostanden, har Eventgruppen fremstillet ca. 40 papmache-høns, der skal være med til at illustrere, hvordan pladsforholdene er for økologisk opdrættede høns i forhold til burhøns, skrabe høns og fritgående høns.

Desuden vil de med udgangspunkt i fire forskellige hverdagsvarer (bøf, havregryn, mælk og æg) vise, hvor mange liter grundvand, der undgår mødet med sprøjtegifte, hvis man som forbruger vælger den økologiske udgave af hverdagsvaren frem for den konventionelle.

Anna Lund, som er kommunikationskonsulent i Økologisk Landsforening, har hjulpet

Eventgruppen med at udvikle ideerne til økostanden og har bl.a. leveret et banner, foldere og plakater til standen samt officielle t-shirts som Eventgruppen kan iføre sig ved arrangementerne.

Her kan du møde Eventgruppen i løbet af efteråret:

Dato	Aktivitet	Sted
6/9	Økostand	Økologisk høstmarked, Grantoftegård
27/9	Særarrangement*	Stensbølgård – økologisk gård med malkekøer
7/10	Særarrangement*	Det Økologiske Inspirationshus

*Guidet tur arrangeret af H-O-F (www.aftenskolen.dk), hvor Eventgruppen også er til stede for at besvare deltageres spørgsmål om foreningen.

Har du spørgsmål til Eventgruppen eller vil du give en hånd med ved økostanden, kan du kontakte Eventgruppen ved at ringe eller skrive til Kenneth Jørgensen på tlf. 2162 8044 eller bulle.joergensen@hotmail.com.

Eventgruppen på Stensbølgård, hvor du også kan møde dem den 27. september.

Øverst fra venstre: Pelle Nybirk, Anne-Marie Sejer, Kenneth Jørgensen, Johan Frederiksen (Stensbølgård), Kirsten Sivertsen (Stensbølgård) og Christina Jørgensen.

Nederst fra venstre: Tina Marie Nielsen og Sara Møss.

- Fælles om en god sag

VILDNIS

Nyhedsbrev for medlemmer af Økologisk Landsforening

Koordinationsgruppen på gårdbesøg

Af Vita Steensgaard

Koordinationsgruppen har holdt to møder siden sidste nummer af Vildnis.

En smuk og varm sommeraften i slutningen af juni mødtes vi på Jørgens økologiske husmandssted, Højagergård, hvor vi startede med en spændende rundvisning på gården. Jørgen producerer primært økologiske grise og driver en økologisk gårdbutik. Vi fik et indblik i bedriften samt i nogen af de problemstillinger, der er knyttet til det at drive en mindre økologisk gård. Efter rundvisningen afholdt vi mødet, hvor vi blandt andet talte om de udflugter Koordinationsgruppen gerne vil arrangere.

Andet møde blev holdt den 4. august på Kildegården i Roskilde. Her talte vi blandt andet om det stormøde vi gerne vil arrangere for Sjællandsgruppen i løbet af efteråret, hvor Evald Vestergaard, formanden for Økologisk Landsforening, gerne vil deltage.

Turen til Stengården

Af forskellige grunde, valgte vi at bytte om på de to planlagte udflugter således at turen til Stengården i Bregnerød blev den første tur.

Her gav Catja, som arbejder på gården, en meget interessant rundvisning søndag d. 15. august.

Det var en super tur til en meget dejlig gård, hvor vi fik et rigtig godt indblik i bedriften. Derudover fik vi mulighed for at hilse på de 3.000 høns, som går frit imellem æble- pære og blommetræerne. Afslutningsvis kunne vi indtage de nyindkøbte varer fra den fantastiske velassorterede gårdbutik i haven.

Stengården holder også Høstmarked i weekenden den 6. og 7. september – og der er brug for hjælp!

Har du lyst til at besøge den dejlige gård og give en hånd med, er du meget velkommen til at kontakte Elisabeth og Jens Otto Rasmussen på Stengården@os.dk

På Stengården i Bregnerød hilste gruppen på de 3000 høns, der går frit i frugtplantagen.

Tag med til Louisiana

Udflugten til Louisianas særudstilling om økologisk byggeri blev i stedet rykket til **lørdag den 26. september fra 11 – 12.30. Efterfølgende er der debat på Krogerup Avlsgård.**

Der kommer nærmere information om turen. Hvis du vil være sikker på at modtage den, kan du forhåndstilmelde dig til Jørgen Holst på mail@natur-gris.dk eller tlf. 27 11 64 60. Han er også Gruppens kontaktperson.

Næste møde i Koordinationsgruppen

Næste møde afholdes d. 7. september kl. 18.30 på Kulturcenter Kildegården, Helligkorsvej 5, 4000 Roskilde. Alle er velkomne☺

- Fælles om en god sag

VILDNIS

Nyhedsbrev for medlemmer af Økologisk Landsforening

Fair Trade gruppen undersøger...

Af Susanne Mortensen og Malene Jakobsen

Gruppen "Fair trade er det fair trade?" blev dannet i forbindelse med det opstartende møde i det Økologiske Inspirationshus den 3. maj i år, og består indtil videre af Thorkild Fynbo og Susanne Mortensen.

Gruppen har haft fire møder. På møderne har vi diskuteret begrebet fair trade. Der findes ingen klar definition af begrebet, men vi er i gruppen blevet enige om en fælles definition.

Det er at fremme:

- ordentlige arbejdsforhold for arbejdere i u-lande,
- en ordentlig betaling,
- social lighed,
- og beskytte menneskers rettigheder,
- medbestemmelse på eget arbejde, og beskytte det lokale miljø.

Bananer importeres fra troperne, og er blandt de produkter, som findes som fairtrademærkede i butikkerne.

Foto: Økologisk Landsforening.

Vi har sammen set filmen "Den bitre smag af te", som har en kritisk tilgang til begrebet fair trade. Filmen bekræfter til fulde, hvor stort behovet er for at hjælpe 3. verdens lande og dermed sikre, at fair trade får den rigtige adresse.

Den danske del af organisationen Max Havelaar har skiftet navn til Fairtrade Mærket Danmark. Information om mærket kan findes på: www.samvirke.dk. Søg i emnefeltet på 'fair trade' / 'Max Havelaar' - artikler/nyheder fra 2009.

Aktiviteter i gruppen:

Vi er i gang med at lave en markedsanalyse i forbindelse med indkøb af forskellige fair trade varer, ikke kun Max Havelaar men også varer, som sælges under begrebet "eco social".

Kontakt:

Hvis du har fået lyst til at være med i "Fair trade – er det fair trade?" gruppen så kontakt Susanne Mortensen Ponyekspresen@webspeed.dk eller Thorkild Fynbo thfynbo@hotmail.com

Se filmen "Den bitre smag af te" på: www.dr.dk/DR1/Dokumentar/2008/1120141500.htm

SENSOMMERAFTENER MED ØKO VIN OG ÆBLER

Sommeren er ikke helt slut endnu. Så kom ud og sæt tænderne i økologien. Foreningen Økologiske Sommeraftener har sommeren igennem afholdt en række åbne arrangementer på økologiske gårde, og der er endnu mulighed for at smage på økologiske æbler og vin på Vestsjælland og Møn inden den går på hæld.

Se mere på www.sommeraftener.dk

LANDMAND

VIRKSOMHED

FORBRUGER

- Fælles om en god sag

VILDNIS

Nyhedsbrev for medlemmer af Økologisk Landsforening

Opslagstavlen

Nyt netværk for SMÅ ØKOLOGER

Flemming Hansen har et lille husmandssted på 7,8 ha uden dyr.

Han vil gerne starte et netværk sammen med andre små bedrifter.

Kontakt ham på

karlflemminghansen@hotmail.com

WWW.KARLFLEMMINGHANSEN.dk

Grøntsagsfestival

Frugthandlerforeningen og Frugtformidlingen skaber en hyldest til de dejlige danske grøntsager.

Vi vil slå endnu en rod i jorden for, at grøntsager er en fantastisk del af dansk madkultur, og derfor blæser vi alle kræfter sammen til GRØNTSAGSFESTIVAL 2009 d. 29/8 på Halmtorvet.

Duk op med dine grøntsager og al din viden og giv grokraft til denne dag.

Læs mere på www.grontsagsfestival.dk.

Farmer's Market Jægersborggade

"Farmers Market" i Jægersborggade mangler nogle hjælpende hænder til forskellige praktiske ting ifm. deres økologiske markedsdage på lørdage i sommerhalvåret.

Vil du være med, så kontakt Birgitte Glerup på tlf. 28 93 31 78

Se mere på www.farmersmarket-nrb.dk/

Kontakt eventgruppen, hvis du gerne vil fortælle kunderne om Økologisk Landsforening og skal bruge materialer.

Send også gerne en note til Koordinationsgruppen, så de kan få en fornemmelse af, om det er noget medlemmerne har interesse i og hvordan det går.

Susanne Mortensen laver en vegetar/veganerbod på de kulturelle markedsdage i Nørrebroparken den 5/9-6/9. D. 12. september laver hun samme bod på fredsfestivalen i Karens Minde Kulturcenter i Sydhavnen.

Hun vil gerne høre, om der er andre, der vil hjælpe med til at lave boden.

Kontakt hende på ponyekspresen@webspeed.dk

LANDMAND

VIRKSOMHED

FORBRUGER

- Fælles om en god sag

VILDNIS

Nyhedsbrev for medlemmer af Økologisk Landsforening

Udstilling og markedsdage om økologisk fugl og fisk

I det kommende år vil fem oplevelsescentre hver holde en økologisk markedsdag og samtidig vise en vandrestilling med fokus på økologisk opdrættede fisk og fjerkræ. Første stop er AQUA Ferskvandscenter i Silkeborg.

Marked og udstilling indgår i projektet Fugl og Fisk – Økologi på Bordet.

“Vi vil gerne gøre forbrugerne klogere på, hvad det egentlig er, de køber, når de lægger økologiske produkter i indkøbskurven”, siger Fie Graugaard, der er formand for projektets styregruppe og medejer af den økologiske fødevarevirksomhed Hanegal. Projektet gennemføres med støtte fra Fødevareministeriet og med FDB som samarbejdspartner. Dyrenes Beskyttelse er medsponsor.

På markedsdagen kan gæsterne møde producenter og forhandlere af økologiske varer. Og på udstillingen kan både børn og voksne få spændende viden om, hvordan

økologiske fisk, fjerkræ og æg kombinerer hensyn til dyrevelfærd, miljø, klima og sundhed.

Udstillingen står i øjeblikket på **AQUA i Silkeborg**. Der kan den ses frem til d. 4/9.

Derefter kommer turen til disse centre:

- **Naturama, Svendborg:** Økologisk markedsdag lørdag 12. september. Udstilling 8. september – 18. oktober.
- **Danmarks Akvarium, Charlottenlund:** Økologisk markedsdag 5. december. Udstilling 24. oktober – 6. december.
- **Nordsøen Oceanarium, Hirtshals:** Økologisk markedsdag 17. april 2010. Udstilling 1. marts – 23. april 2010.
- **Vadehavscentret ved Ribe:** Økologisk Markedsdag 18. maj 2010. Udstilling 26. april – 18. juni 2010.

Se mere på www.fuglogfisk.dk.

Økologisk Landsforening

VILDNIS er et nyhedsbrev for medlemmer af Økologisk Landsforening, redigeret af frivillige. Holdninger udtrykt i nyhedsbrevet er ikke nødvendigvis Økologisk Landsforenings eller redaktionsgruppens.

Nyhedsbrevet udsendes elektronisk til interesserede medlemmer af Økologisk Landsforening. Ønsker du at modtage nyhedsbrevet, så send navn og mailadresse til nedenstående adresse.

Artikler og kommentarer kan sendes til redaktionen på vildnis@live.dk. Tilføj gerne mail og/eller telefonnummer på til en kontaktperson og vedhæft gerne billeder fra arrangementet. Redaktionen forbeholder sig ret til at redigere alle indlæg.

Dette nummer af **VILDNIS** er redigeret af Malene Jakobsen, Freya Grossmann, Nina Lei og Vita Stensgaard.

LANDMAND

VIRKSOMHED

FORBRUGER

- Fælles om en god sag